

Nr 122.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning) jämte i ämnet väckta motioner ävensom angående anslag till familjebidrag åt värnpliktiga.
(1:a avd.)

I proposition nr 94 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att

dels antaga av föredragande departementschefen förordat vid propositionen fogat förslag (Bilaga) till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning);

dels ock för budgetåret 1940/41 under fjärde huvudtiteln anvisa under avdelningen C. Lantförsvaret till Familjebidrag åt värnpliktiga ett förslagsanslag av 240,000 kronor, under avdelningen D. Sjöförsvaret till Familjebidrag åt värnpliktiga ett förslagsanslag av 40,000 kronor, samt under avdelningen E. Flygvapnet till Familjebidrag åt värnpliktiga ett förslagsanslag av 14,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft

dels en inom andra kammaren av fru *S. Rönn-Christiansson m. fl.* väckt motion (nr 42), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta höja de i den av urtima riksdagen 1939 godkända kungörelsen om tillämpning vid förstärkt försvarsberedskap och mobilisering av förordningen den 12 juni 1931 (nr 257) om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd) m. m. upptagna grundbeloppen med 2 kronor per dag samt att barnbidraget skall utgå med 75 öre för varje barn under 16 år;

dels ock en inom andra kammaren av herr *O. E. Sandberg m. fl.* väckt motion (nr 104), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att förordningen den 12 juni 1931 (257) om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd) m. m., med den ändrade lydelse därav, som innefattas i kungörelsen den 27 oktober 1939 (793), måtte ändras så, att understöd må kunna utgå jämväl till värnpliktigs fosterbarn, föräldrar och syskon.

I anledning av propositionen nr 94 hava väckts följande motioner, nämligen *dels* två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. A. Andersson m. fl.* (nr 147) och den andra inom andra kammaren av

herr *J. Onsjö m. fl.* (nr 210), vari hemställt, att familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid måtte utgå efter enhetliga grunder samt att familjebidrag under annan tjänstgöring än landstornsövning förslagsvis måtte utgå med högsta belopp av för hustru 3 kronor, annan medlem av familjen över 16 år 1 krona 25 öre samt för barn under 16 år med 90 öre;

dels en inom första kammaren av herr *J. Nilsson* i Malmö väckt motion (nr 149), vari hemställt, att riksdagen måtte besluta,

att familjebidragen under annan tjänstgöring än landstornsövning måtte utgå enligt följande tabell:

	1	2	3	4
I		4: 25	2: —	1: 20
II		4: 40	2: 25	1: 30
III		5: 50	2: 50	1: 40,

att dessa bidrag borde utgå utan behovsprövning,

samt att familjebidraget under landstornsövning borde höjas till 4 kronor 50 öre för hustru och 1 krona för barn under 16 år;

dels ock en inom första kammaren av herr *N. Herlitz* väckt motion (nr 151), vari hemställt, att riksdagen, vid bifall i övrigt till propositionen nr 94, måtte för sin del besluta, att den däri föreslagna författningen skall benämnas lag.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna II: 42, II: 104, I: 147, I: 149 och I: 151.

Departementschefen har inledningsvis erinrat därom, att den s. k. sociala försvarsberedskapskommittén den 22 december 1939 avlämnat förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid ävensom en tillämpningskungörelse till nämnda förordning. Förslaget i fråga har härefter undergått överarbetning inom försvarsdepartementet.

Beträffande förslaget hava följande *allmänna synpunkter* framhållits.

Sociala försvarsberedskapskommitténs förslag innebär i åtskilliga hänseenden en omläggning av det nuvarande familjeunderstödssystemet. Kommittén har därvidlag framhållit, att en viss formell överensstämmelse med kommitténs förslag till bestämmelser om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. borde eftersträvas. En sådan överensstämmelse har i huvudsak åvägabragts i fråga om principerna för behovsprövningen och kretsen av bidragsberättigade familjemedlemmar. Ett undantag härifrån utgöra dock bestämmelserna beträffande familjebidrag under landstornsövningar. Kommittéförslaget innebär en avsevärd höjning av de nu utgående bidragsbeloppen. I fråga om bidragens administrerande har förslaget bibehållit länsstyrelserna (med undantag för landstornsövningar) såsom beslutande organ.

Kommittén har för familjebidragsförordningens giltighetsområde till behandling upptagit frågan, i vad mån familjebidraget bör betraktas såsom ett understöd — på sätt sker enligt gällande bestämmelser för såväl fred som krig — eller såsom en den värnpliktiges löneförmån. Kommittén har därvid

trott sig finna en utväg att i viss mån tillgodose båda synpunkterna genom att för de familjemedlemmar — den värnpliktiges hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år — mot vilka den värnpliktige i första hand kan anses försörjningsskyldig, låta familjebidraget utgå med visst grundbelopp utan behovsprövning, medan för det bidrag, som därutöver kan ifrågakomma, föreskrivits en prövning av behovet. Kommittén har emellertid i visst fall förordat ett undantag, fränsett grundbeloppet, från regeln, att familjebidraget skall utgå efter behovsprövning. Detta undantag avser landstomsrepetitionsövning och landstomsbefälsövning. För dessa övningar, vilka omfatta 5 respektive 12 dagar, har en behovsprövning och den därmed förenade administrativa apparaten syntts alltför omständlig, varför kommittén förordat att familjebidraget här erhåller karaktären av ett lönetillägg.

I de av myndigheterna avgivna yttrandena hava de av kommittén angivna riktlinjerna för familjebidragens anordnande i fredstid i huvudsak godtagits.

Departementschefen har i nu behandlade fråga anfört följande.

I likhet med kommittén anser jag det vara angeläget, att familjebidragen under fredstjänstgöring avvågas så, att bestämmelserna om befrielse av familjeskäl från värnpliktstjänstgöring kunna, om så befinnes önskvärt, göras mindre kategoriska än för närvarande. Jag biträder även kommitténs uppfattning, att familjebidragen under annan tjänstgöring än landstomsövning böra — bortsett från frågan om grundbelopp — utgå efter behovsprövning i varje särskilt fall. Vidare anser jag, att av praktiska skäl en helt genomförd tillämpning av löneprincipen låter försvara sig, då fråga är om landstomsövning. Huruvida ett utan behovsprövning utgående grundbelopp bör införas även med avseende å fredstjänstgöring kan synas tveksamt. Då det emellertid torde vara svårt att därvidlag göra någon principiell skillnad mellan krigs- och fredstjänstgöring, anser jag mig ej böra förorda något avsteg från vad kommittén i denna del föreslagit. Av samma skäl synes här, lika litet som enligt krigsfamiljebidragsbestämmelserna, någon presumption böra krävas för att understödsbehovet skall vara förorsakat av värnpliktstjänstgöringen. Anledning att på sätt av en remissmyndighet ifrågasatts ombilda grundbeloppet till en automatiskt utgående »första hjälp» synes ej föreligga; vid fredstjänstgöring står det ju alltid den värnpliktige öppet att i god tid före tjänstgöringens början göra ansökan om bidrag. Ej heller synas tillräckliga skäl föreligga för att i fredsbestämmelserna meddela särskilda föreskrifter för det fall, att en arbetsgivare låter den värnpliktige behålla viss del av lönen under tjänstgöringstiden. Vad slutligen beträffar den väckta frågan om intagande av bestämmelserna om familjebidrag under landstomsövningar i kungörelsen om de värnpliktigas avlöning, tala onekligen vissa skäl av författningsteknisk natur för en sådan anordning. Härigenom skulle emellertid på ett icke önskvärt sätt gränsen mellan familjebidrag och penningbidrag utsuddas, och då några egentliga praktiska olägenheter icke synas vara förknippade med kommitténs förslag, vill jag förorda detsamma även i detta avseende.

Beträffande *familjebidragets konstruktion* har framhållits följande.

I kommitténs förslag till bestämmelser om familjebidrag under krigstjänstgöring har bidraget uppdelats på tre olika bidragsformer: familjepening, hyresbidrag (enligt departementsförslaget bostadsbidrag) och näringsbidrag. Enligt departementsförslaget kommer härtill sjukbidrag. I förevarande för

fredstjänstgöring avsedda förslag har kommittén endast räknat med en bidragsform, benämnd familjebidrag. Kommitten har framhållit, att under fredsförhållanden en betydande förenkling av bidragets konstruktion torde vara möjlig. Enligt kommitténs förslag synes näringsbidrag icke behöva ifrågakomma. Beträffande ersättningen för bostad har en jämförelsevis snäv maximering ansetts vara motiverad. Under sådana förhållanden böra enligt kommitténs mening lämpligen för den värnpliktiges hustru eller annan familjemedlem, som förestår den värnpliktiges hem, familjepeningen och hyresbidraget kunna sammanslås så, att familjebidraget för sådan person i fredstid kommer att utgå med ett enhetligt belopp, avsett såväl för tryggnad av vederbörandes livsuppehälle som för tillgodoseende av familjens bostadsbehov. För övriga familjemedlemmar bör familjebidraget bestämmas till samma belopp som den i familjebidragslagen föreslagna familjepeningen. Vidare föreslår kommittén, att familjepeningen i fredstid utgår efter dyrortsgradering i enlighet med den för folkpensioneringen gällande indelningen. Vid fixerande av familjebidragets maximibelopp synes det kommittén i fråga om familjebidrag för hustru eller annan familjemedlem, som förestår den värnpliktiges hem, vara lämpligt att skilja på den del av familjepeningen, som avses för livsuppehållet, och den del därav, som är avsedd att motsvara bostadskostnaden. I förra hänseendet saknas anledning att frångå de för familjepeningen föreslagna beloppen. Vad åter beträffar den mot bostadskostnaden svarande delen av familjepeningen, böra maximibeloppen enligt kommitténs mening skäligen sättas lika med de bostadsbidrag, som införts genom kungörelsen den 8 september 1939 (nr 642). Såsom förut anförts föreslår kommittén avvikande regler beträffande landstormsövningar. Någon dyrortsgradering har därvid icke synts erforderlig.

Flertalet hörda myndigheter hava i sina yttranden i stort sett icke haft något att erinra mot den föreslagna konstruktionen av familjebidraget.

Departementschefen har i förevarande fråga anført följande.

Kommitténs förslag till bestämmelser om familjebidrag i fredstid innebär i förhållande till den föreslagna krigsfamiljebidragsförordningen en avsevärd förenkling, i det att endast en bidragsform förekommer. Detta synes mig vara en fördel. I fråga om ett sålunda konstruerat familjebidrag torde tvekan ej behöva råda om att bidraget bör utgå efter dyrortsgradering. Därvid torde samma dyrortsindelning böra tillämpas som den i krigsfamiljebidragsförordningen stadgade. Mot de av kommittén föreslagna maximibeloppen synes intet vara att erinra. Såsom i annat sammanhang kommer att närmare beröras måste förslaget komma att medföra en ansevärd kostnadsökning, men beloppen torde som regel svårligen kunna sättas lägre än som föreslagits, om de skola förslå till försörjning av familjer, som helt sakna andra inkomster. Föreliggande sådana inkomster — vare sig kontant eller, såsom ofta synes vara fallet, i form av fri bostad eller andra naturaförmåner — förutsätter behovsprövningen, att maximibeloppen ej utgå. Här liksom enligt krigsfamiljebidragsförordningen torde en fri behovsprövning vara att föredraga framför de nuvarande schematiska taxorna för arbetsföra och mindre arbetsföra. Den nu gällande anordningen kan i viss mån sägas inbjuda till anskaffande av intyg om mindre arbetsföret, vilkas värde det kan vara omöjligt för en länsstyrelse att bedöma. På grund av vad sålunda anförts anser jag mig böra i princip

biträda kommitténs förslag beträffande familjebidragets konstruktion. Till vissa detaljfrågor återkommer jag i det följande.

I fråga om *familjebidragens bestridande och administrerande* innebär kommitténs förslag, att familjebidragen i fredstid skola utan minskning av den värnpliktiges penningbidrag helt bekostas av staten och fastställas av länsstyrelsen eller, beträffande familjebidrag under landstormsövning, av vederbörande militära myndigheter.

I myndigheternas yttranden över förslaget har detsamma i allmänhet tillstyrkts i förevarande del.

Departementschefen har i nu berörda fråga anfört följande.

De skäl, som för krigsbestämmelsernas del föranlett förslag om kommunal bidragsplikt, torde icke ha giltighet i fråga om familjebidragen i fredstid, utan därvidlag synes den nuvarande ordningen böra bibehållas, dock — på sätt kommittén föreslagit — med undantag för regeln om bidragsplikt för den värnpliktige genom avdrag å penningbidraget.

Enighet synes bland de hörda myndigheterna råda om nödvändigheten — åtminstone under nuvarande förhållanden — av att familjebidragens fastställande, då fråga är om annan tjänstgöring än landstormsövning, anförtros åt länsstyrelserna. För egen del biträder jag denna uppfattning. Till frågan i vad mån en ändrad organisation av socialvården bör föranleda överflyttning av familjebidragsärendena till annat organ kan ståndpunkt icke tagas i detta sammanhang. I överensstämmelse med den uppfattning, jag förut tillkännagivit i fråga om kommitténs förslag beträffande familjebidrag under landstormsövningar, är jag även ense med kommittén därutinnan, att bestyren med dessa familjebidrag helt böra läggas på vederbörande militära myndigheter. Bestämmelserna om sättet för familjebidragens utbetalande innefattas i förslaget till tillämpningsförfattning, varest stadgas, att utbetalningen skall verkställas av vederbörande militäre chef eller befälhavare. Sedan kommitténs förslag avgavs har emellertid genom cirkuläret den 22 december 1939 (nr 902) angående sättet för utbetalning av familjeunderstöd m. m. införts en ny ordning i fråga om utbetalande av familjeunderstöd vid mobilisering och förstärkt försvarsberedskap, i det att bestyret med utbetalningen anförtrotts åt postgirokontoret. Denna anordning kommer vid tillämpning av krigsfamiljebidragsförordningen att upphöra, men skäl torde föreligga för att i stället införa densamma beträffande bidragen i fredstid vid annan tjänstgöring än landstormsövning.

Efter att hava lämnat en *speciell motivering* till paragraferna i fredsfamiljebidragsförordningen (sid. 13—17) har departementschefen härefter till behandling upptagit frågan om *kostnaderna för familjebidragen*.

För budgetåret 1939/40 hava för bestridande av kostnaderna för familjeunderstöd åt vissa värnpliktiga för lantförsvarets och sjöförsvarets del anvisats särskilda förslagsanslag om respektive 120,000 och 15,000 kronor, varjämte för flygvapnets del under särskild titel (titel II) å förslagsanslaget för de värnpliktigas avlöning och färder m. m. för ändamålet upptagits ett belopp av 6,000 kronor.

I innevarande års statsverksproposition, fjärde huvudtiteln, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till understöd åt vissa värnpliktigas familjer för budgetåret 1940/41 beräkna förslagsanslag för lantförsvaret, sjöförsvaret och flygvapnet med av veder-

börande förvaltningsmyndigheter föreslagna belopp, respektive 120,000, 20,000 och 7,000 kronor.

Kommittén har beträffande kostnaderna för genomförande av kommittéförslaget anfört, att några tillförlitliga beräkningar svårigen kunde göras dels emedan tillräckligt statistiskt underlag därför saknades och dels emedan bidragen utginge efter behovsprövning. Med hänsyn till den föreslagna höjningen av familjebidragens maxima, finge man dock räkna med en relativt sett betydande kostnadsökning. Såsom hypotetisk storleksordning härför kunde angivas åtminstone en fördubbling av de kostnader, som uppkomme vid tillämpning av 1931 års bestämmelser.

Departementschefen har i nu förevarande del anfört följande.

Med hänsyn till vad kommittén anfört torde anslag för ifrågavarande ändamål böra äskas med dubbla beloppet av de i statsverkspropositionen beräknade anslagen eller för lantförsvaret 240,000 kronor, för sjöförsvaret 40,000 kronor och för flygvapnet 14,000 kronor. Härvid förutsattes givetvis, att de nu föreslagna bestämmelserna i stort sett komma att tillämpas allenast å personal, som inkallats till vanlig fredstjänstgöring.

Utskottet.

Det föreliggande förslaget till freds familjebidragsförordning innebär, att s. k. familjebidrag skola utgå till värnpliktiga i fredstid. Under annan tjänstgöring än landstormsövning skulle av bidraget utgå utan behovsprövning ett visst grundbelopp för den värnpliktiges hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år, medan familjebidraget i övrigt skulle utgå efter prövning av behovet samt efter dyrortsgradering. För familjebidrag under landstormsövning skulle behovsprövning däremot icke ifrågakomma liksom ej heller bidraget därvid graderas efter dyrt.

Motionsvis har föreslagits, att familjebidragen under annan tjänstgöring än landstormsövning borde utgå utan behovsprövning och utan dyrortsgradering. Med anledning härav vill utskottet erinra därom, att riksdagen numera allenast med undantag i fråga om den kommunala bidragsplikten antagit Kungl. Maj:ts förslag till krigsfamiljebidragsförordning, vilket förslag i likhet med nu föreliggande förordning är byggt på principen om behovsprövning och dyrortsgradering. Då det icke synes utskottet lämpligt att i fråga om värnpliktstjänstgöring under fredstid i nu berörda avseenden tillämpa andra grunder än vid krig och mobilisering, anser sig utskottet, även om olika meningar finnas i fråga om behovsprövning och dyrortsgradering, icke böra ifrågasätta ändring i Kungl. Maj:ts förslag i dessa hänseenden. Härav följer, att utskottet avstyrker motionerna I: 147 och II: 210 samt motionen I: 149, i vad sistnämnda motion avser behovsprövningen.

Vad härefter beträffar bidragsbeloppens storlek har utskottet ansett sig böra stanna vid Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet avstyrker alltså det i motionen I: 149 framställda yrkandet om höjning av bidragen utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Motionen II: 42 om höjning av grundbelopp och barnbidrag, vilken motion är väckt före framläggandet av propositionen nr 94, är besvarad genom Kungl. Maj:ts förslag samt vad utskottet ovan anfört.

I fråga om motionen II: 104, vari hemställes, att understöd jämväl må utgå till den värnpliktiges fosterbarn och syskon, anser sig utskottet icke böra tillstyrka berörda förslag.

Vad slutligen beträffar det i motionen I: 151 gjorda yrkandet, att den i förevarande proposition föreslagna författningen skall benämnas lag, vill utskottet framhålla, att enahanda yrkande motionsvis framställts med anledning av Kungl. Maj:ts proposition rörande krigsfamiljebidragsförordning. Riksdagen har numera avslagit berörda motion. Med erinran härom och då det i föreliggande fall gäller vidtagandet av anslagsdispositioner har utskottet icke funnit anledning frångå den i nu föreliggande proposition föreslagna rubriceringen av författningen, varför motionen avstyrkes.

Kungl. Maj:ts förslag till fredsfamiljebidragsförordning har — i de delar varom utskottet här ovan icke särskilt yttrat sig — icke givit utskottet anledning till erinran.

Mot de verkställda anslagsberäkningarna har utskottet ej heller något att invända.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

I) beträffande förslag till förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordningen)

a) avslå motionen I: 151 i fråga om författningens rubrik;

b) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 104, i vad denna motion avser bidrag till värnpliktigs fosterbarn och syskon under annan tjänstgöring än landstörmsövning, godkänna av föredragande departementschefen förordat förslag i fråga om 2 § av nämnda förordning;

c) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 147 och II: 210 samt I: 149, den senare i vad den avser höjt familjebidrag under annan tjänstgöring än landstörmsövning, godkänna av departementschefen förordat förslag i fråga om 3 § av samma förordning;

d) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 149, i vad den avser behovsprövning, godkänna av departementschefen förordat förslag i fråga om 4 § av nämnda förordning;

e) med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å såväl motionen II: 104, i vad denna motion avser bidrag till värnpliktigs fosterbarn och syskon under landstörmsövning, som motionen I: 149, i vad den avser höjt familjebidrag under dylik övning, godkänna av departementschefen förordat förslag i fråga om 6 § av fredsfamiljebidragsförordningen;

f) besluta, att motionen II: 42 må anses besvarad genom vad utskottet under c), d) och e) hemställt;

g) antaga av departementschefen förordat förslag till freds-familjebidragsförordning i övrigt;

II) för budgetåret 1940/41 under fjärde huvudtiteln anvisa

a) under Lantförsvaret till *Familjebidrag åt värnpliktiga* ett förslagsanslag av 240,000 kronor;

b) under Sjöförsvaret till *Familjebidrag åt värnpliktiga* ett förslagsanslag av 40,000 kronor;

c) under Flygvapnet till *Familjebidrag åt värnpliktiga* ett förslagsanslag av 14,000 kronor.

Stockholm den 26 april 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Malmö, *Johansson* i Fredrikslund, *Asplund*, *Nilsson* i Landeryd, *Andrén*, *Ström* i Lidköping, *Heiding*, *Larsson* i Varberg, *von Heland*, *Boman*, *Anderson* i Arboga och *Ohlin*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist*, *Eriksson* i Stockholm, *Danielsson*, *Persson* i Falla, *Närlinge*, *Ward*, *Persson* i Tidaholm, *Bergström* och *Hansson* i Rubbestad.

Reservationer:

dels av herr *J. Nilsson* i Malmö;

dels ock av herr *A. L. Hansson* i Rubbestad.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts förslag

till

Förordning om familjebidrag åt värnpliktiga under tjänstgöring i fredstid (fredsfamiljebidragsförordning).

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelse.

1 §.

I den mån stadgandena i krigsfamiljebidragsförordningen icke skola tillämpas, är värnpliktig under fullgörande av värnpliktstjänstgöring berättigad till familjebidrag av statsmedel i enlighet med vad nedan i 2—5 §§ stadgas eller, beträffande landstormsrepetitionsövning och landstormsbefälsövning, enligt bestämmelserna i 6 och 7 §§.

Om familjebidrag under annan tjänstgöring än landstormsövning.

2 §.

Såsom medlem av den värnpliktiges familj anses enligt denna förordning en var av följande personer, nämligen:

a) den värnpliktiges hustru, med vilken han sammanlever, samt hans barn och adoptivbarn under sexton år, som äro under hans vårdnad;

b) den värnpliktiges hustru, barn och adoptivbarn i annat fall än under a) sägs, hans föräldrar och adoptant, hans hustrus barn och adoptivbarn samt hans frånskilda hustru, en var under förutsättning, att den värnpliktige är underhållsskyldig gentemot vederbörande och vid tiden för värnplikts-tjänstgöringens början i väsentlig mån bidrog till dennes underhåll; samt

c) den värnpliktiges husföreståndarinna under förutsättning, att den värnpliktige sammanbor med egna eller hustrus barn eller adoptivbarn under sexton år samt, därest han sammanbor jämväl med hustru, att hustrun är oför-mögen till arbete.

3 §.

Familjebidrag utgår till den värnpliktiges familj för varje dag, den värnpliktige äger tillgodoräkna sig såsom tjänstgöring, in- och uttryckningsdagarna inberäknade, med *högst* så stort belopp för dag, som för en var av nedan angivna ortsgrupper upptages i följande tariff:

1	2	3	4
Ortsgrupp	För hustru eller, där bidrag ej utgår för hustru, annan familjemedlem, som förestår den värnpliktiges hem	För annan familjemedlem <i>över</i> 16 år än som avses i kol. 2	För annan familjemedlem <i>under</i> 16 år än som avses i kol. 2
	kronor	kronor	kronor
I	2: 50	1: —	0: 70
II	3: 15	1: 25	0: 80
III	3: 75	1: 50	0: 90

Familjebidrag fastställs särskilt för varje familjemedlem samt utgår efter den ortsgrupp, till vilken den kommun är att hänföra, vareft familjemedlemmen vid tiden för värnpliktstjänstgöringens början var bosatt under sådana förhållanden, att han, därest mantalsskrivning då skolad förrättas, ägt där mantalsskrivas. I fråga om kommunernas hänförande till ortsgrupp skall tillämpas den enligt lagen om folkpensionering verkställda indelningen. Ort utom riket hänföres till ortsgrupp III.

4 §.

Av familjebidraget utgår för de i 2 § a) avsedda familjemedlemmarna visst grundbelopp utan behovsprövning. Grundbelopp utgör för hustru en krona och för varje barn eller adoptivbarn under sexton år 40 öre.

I övrigt utgår familjebidrag allenast i den mån behov därav skäligen kan antagas föreligga. Vid bestämmande av bidragets storlek skall hänsyn tagas *dels* till den inkomst, som åtnjutes av vederbörande familjemedlem ävensom av annan till samma hushåll hörande familjemedlem, utom husföreståndarinna, och *dels* till den värnpliktiges inkomster, dock med undantag för den värnpliktige under tjänstgöringen tillkommande penningbidrag och andra förmåner. För familjemedlem, som avses under 2 § b), må ej fastställas högre belopp än det, varmed den värnpliktige vid tiden för tjänstgöringens början bidrog till den ifrågavarande familjemedlemmens underhåll eller vartill värdet av sådant underhåll skäligen kan skattas.

5 §.

Ansökan om familjebidrag prövas av länsstyrelsen i det län, inom vilket den värnpliktige är kyrkobokförd, eller, därest den värnpliktige icke är kyrkobokförd inom riket, av överståthållarämbetet.

Den som är missnöjd med länsstyrelses beslut må däri söka ändring hos kammarrätten genom besvär, vilka skola inom trettio dagar efter det klaganden erhållit del av beslutet hava inkommit till den länsstyrelse, som meddelat beslutet, varefter länsstyrelsen insänder besvären jämte eget yttrande till kammarrätten.

Mot kammarrättens beslut må talan icke föras.

Om familjebidrag under landstormsövning.

6 §.

Under landstormsrepetitionsövning och landstormsbefälsövning äger värnpliktig uppbära familjebidrag med två kronor för hustru och 50 öre för varje den värnpliktiges eller hans hustrus barn eller adoptivbarn under sexton år; dock att änking eller frånskild, som sålunda är berättigad till bidrag för ett eller flera barn, äger för ett av barnen uppbära två kronor. Bidraget utgår utan behovsprövning.

7 §.

Familjebidrag, som avses i 6 §, utbetalas i enahanda ordning som den värnpliktige tillkommande penningbidrag eller motsvarande ersättning.

Gemensamma bestämmelser.

8 §.

Rätt till familjebidrag enligt denna förordning kan icke överlåtas och må förty ej för gäld tagas i mät.

Familjebidrag må ej hänföras till fattigvård eller eljest återkrävas av den värnpliktige.

9 §.

Har någon till stöd för ansökan om familjebidrag mot bättre vetande eller av grov vårdslöshet lämnat oriktig uppgift eller ock åsidosatt bestämmelse, som meddelats med stöd av 11 §, straffes med dagsböter eller fängelse.

Böter tillfalla kronan.

10 §.

Beslutar länsstyrelse eller, i fall som avses i 6 §, vederbörlig militär myndighet nedsättning av familjebidrag, som i följd av förhållande varom i 9 § sägs bestämts till för högt belopp, må bestämmelse tillika meddelas om avräkning å familjebidraget för återstående tjänstgöringstiden av vad som utgått för mycket.

11 §.

Närmare föreskrifter om tillämpning av denna förordning meddelas av Konungen.

Om ikraftträdandet av denna förordning och vad med avseende därå skall iakttagas meddelar Konungen erforderliga bestämmelser.
